

LBRIS

We know
books

SERIE DE AUTOR

Povestirile lui Cesar Leofu

roman

Ediția a II-a, revăzută și adăugită

Prefață de Vasile Popovici

Postfață de Irina Petraș

**GABRIEL
CHIFU**

Fantezie, reflecție și depozitie – Prefață (<i>Vasile Popovici</i>)	5
1. (Acum, când fac însemnările astea în caietul meu...) . . .	17
2. (Duminică dimineața. Chiara este ocupată în bucătărie...)	23
3. (A doua zi dimineața, acasă, a sunat soneria...)	32
4. (De când te-am cunoscut, s-a petrecut un fapt uimitor...)	39
5. (Se cunoscuseră într-o seară, în urmă cu doi ani...)	43
6. (În zilele frumoase...)	49
7. (De când a luat picăturile aduse de ciudații furnizori...)	60
8. (În perioada aceea, V. era obsedat de o idee...)	68
9. (În ziua când m-ai sunat...)	77
10. (Niciodată nu l-am suferit pe Neagu...)	86
11. (Orășelul D., ziua în care Cesar hotărâse...)	93
12. (Ce este normalitatea?...)	105
12 bis. (Când V. s-a întors din Turcia...)	116
14. (Cunosc foarte bine subiectul...)	127
15. (În casa de lângă munte a Valeriei...)	135

16. (Transcriu sârguincios vise, coșmaruri...)	145
17. (Avocatul lui V. avusese dreptate...)	166
18. (O ploaie de primăvară...)	178
19. (După moartea Clarei...)	187
20. (Moartea Clarei a treia...)	190
21. (Era o frumoasă dimineță de mai...)	197
22. (Clientul dispus să-i plătească oricât...)	204
23. (A doua zi dimineța...)	210
24. (În aceeași zi...)	212
25. (Cesar scrie cu litere rotunde, caligrafice...)	213
 Addenda	 215
O însemnare a autorului	215
Omul nețărnut și lumea povestită. Schiță de portret al unui ficționar incurabil – Postfață (<i>Irina Petraș</i>)	218

1. (Acum, când fac însemnările astea în caietul meu...)

Acum, când fac însemnările astea în caietul meu, undeva, la radio, răsună acordurile răscolitoare ale unui concert de Beethoven. Efectul acestei muzici asupra mea este unul extraordinar, ea mă transformă în sensul în care o cere firea mea complicată și fantasmatică, imaginativă până la delir și vagantă, paranoic de curioasă și de bănuitoare, versatilă, glisantă, inextricabilă, persecutată de scenarii apocaliptice pe care chiar eu le inventez: simt cum mă amplific, capăt o identitate sporită și multiplă, cumva abstractă, căreia aproape orice biografie i se potrivește. Această stare îmi convine de minune, repet, în acest moment sunt gata să trăiesc orice biografie, să mă contopesc cu orice destin, să mi-l asum...

Aseară, la teatru, am zărit o femeie izbitor de frumoasă. Din loja unde mă aflam puteam foarte bine s-o văd din profil, în schimb ea, ocupând un loc în sală, nu avea cum să mă observe, decât dacă ar fi fost înzestrată cu un al treilea ochi, undeva în partea laterală a capului sau în creștet, ceea ce nu era cazul. Desigur, am încetat să mai urmăresc spectacolul de pe scenă. De altfel, era cu totul neinteresant, o dramatizare neinspirată a unui text scris de un laureat al multor premii: un fel de poem, o metaforă extinsă despre Marele Vid pe care căutăm să-l locuim cu logosul, cu propozițiile noastre, numai că, odată rostite, ori numai gândite, aceste propoziții dispar aproape instantaneu, înghițite, topite în Marele Vid, ca o scăpărare de amnar în noaptea veșnică sau ca o bucățică de materie oarecare într-o baie de acid sulfuric. Cred că e nimerită analogia dintre Marele Vid și acidul sulfuric: foarte coroziv, acesta este un acid anorganic obținut prin combinarea trioxidului de sulf cu apa și e un lichid incolor, fără

miros, se pare cu gust acrișor; eu unul, cum e ușor de presupus, nu l-am gustat...

Mi-am concentrat întreaga atenție asupra spectacolului fermecător-fabulos pe care, prin simpla ei prezență, tânăra femeie îl oferea privirii mele. Micuțul meu binoclu pentru teatru m-a ajutat să-mi apropiu chipul său: i-am admirat linia gâtului ce forma un arc de o grație seducătoare, i-am privit extaziat lobul urechii, parcă trasat și el de un artist genial și am căutat în zadar să gădesc vreun defect profilului ei; nasul desăvârșit, buzele senzuale perfect conturate care rimau ca într-un poem cu bărbia rotundă și voluntară – toate aceste forme, pentru ochiul meu de expert, ilustrau convingător ideea de frumusețe totală, într-un triumf al ideii de geometrie divină, aidoma templelor grecești. O așteptasem atâta vreme și acum, dintr-o dată, ea îmi apărea în sfârșit în cale, eram ametit, beat chiar de ceea ce vedeam, mă lăsam cuprins de un vertij neasemuit, totuna cu fericirea.

În pauza dintre cele două acte ale montării anoste, am așteptat ca ea să iasă în foaier. Imediat, am coborât și eu, dorind cu ardoare să verific dacă, privită de aproape și pe de-a-ntregul, necunoscuta confirma extraordinara impresie pe care mi-o provocaseră cele câteva detalii ale fizionomiei sale. Am descoperit-o ușor în mulțime: era într-un grup de prieteni. Nu mă înșelasem, frumusețea ei întrecea orice închipuire: era înaltă, statuară și fragilă în același timp, întregul său corp emana o senzualitate magnifică.

A întors privirea (ochii ei aveau un defect minunat – unul era căprui, iar celălalt era auriu) și, brusc, m-a zărit. Prezența mea a făcut-o să tresară, parcă atinsă cu fierul roșu. S-a schimbat la față și nu a mai avut aer să respire, aidoma femeilor splendide din filmele cu James Bond, în momentul când își face apariția, aureolat, Sean Connery sau Roger Moore. Fără s-o mai intereseze nimic altceva, i-a abandonat pe cei din anturajul său și, hipnotizată, a pornit spre mine. Ne-am îmbrățișat și ne-am sărutat ca și cum ne cunoșteam dintotdeauna sau ca și cum toată viața nu ne pregătiserăm decât pentru

această clipă. Fără să avem nevoie de cuvinte, tinându-ne de mână, lăsând o dâră luminoasă în urma noastră, asemenea unui avion pe cerul amurgului de vară, am părăsit foaiorul, clădirea teatrului și am hoinărit încântați pe străzile orașului. Era evident că, în chip obscur, ne sincronizaserăm – mental, fizic, sufletește. Potrivirea dintre noi era subtilă și perfectă. Atracția fizică era de nestăvilit. Necunoscuta a început să mă dezbrace încă de pe stradă, trădând o dorință carnală care nu avea în ea nimic vulgar, trivial. Mi-a desfăcut cravata și a azvârlit-o superior-nepăsătoare pe caldarâm. Apoi, rînd pe rînd, mi-a dat jos sacoul, cămașa albă cu butonii de argint, pantofii, chiar și ciorapii. Când am ajuns la ușa apartamentului său, mi-a tras delicat cureaua de piele fină și i-a dat drumul să cadă în golul de la casa scării. Un singur nasture manevrat cu pricepere de degetele ei ravissante și pantalonii mei negri, de stofă englezească, nemaisusținuți de nimic, s-au prăbușit leneș pe mochetă, de îndată ce am pășit în apartament. „O, ce trup de atlet antic, suplu și puternic, și cât de bine miroși“, au fost primele ei cuvinte, la vederea goliciunii mele. O singură mișcare a fermoarului a adus-o și pe ea în aceeași postură: goală, de o armonie a formelor care m-a făcut să leșin. La propriu, mi-am pierdut cunoștința. Când mi-am revenit, mă aflam întins în pat, în dormitorul elegant; lumina era difuză, se auzea în surdină o muzică de Mozart și ea era aplecată deasupra mea și mă veghea, privindu-mă cu infinită tandrețe. Două cupe cu șampanie franțuzească așteptau alături. Ea a luat una dintre cupe, mi-a întins-o pe cealaltă, am ciocnit delicat și a spus șoptit: „Bine ai venit în viața mea.“ Am băut. Cu buzele încă umede de licoarea amețitoare, a început să mă sărute îndelung, cu pasiune, lent, pe întreg trupul. Apoi a introdus o pauză savantă în dezmierdările sale: cu mișcări unduitoare s-a îndepărtat, a ieșit din încăpere și imediat m-a strigat. M-am dus după ea, am găsit-o în cada plină cu sute și sute de petale de trandafiri albi. Așa a debutat noaptea noastră de amor nețărmurit, ne-am contopit, căutând să ne aducem unul altuia plăcere cât mai neobișnuit, intens și

fără limitele dictate de pudoare, n-am numărat și nu mai țin minte de câte ori ne-am iubit, în noaptea aceea de deplinătate, oricum am senzația că ne-am iubit continuu, fără să fi simțit că mi-ar fi scăzut puterile bărbătești, așa cum, de altfel, ar fi fost firesc. În zori, ieșeam pe ușă, când mi-am dat seama că nici nu știam cum o cheamă. Ca și cum mi-ar fi ghicit gândurile, necunoscuta, misterioasa mea iubită, a rostit cu glasul ei melodios: „Clara e numele meu, iubitule.“ Am intenționat și eu să-i spun numele, „Cesar“, „Cesar“, dar n-am mai apucat: venise liftul, era liber și m-am grăbit să intru în el...

— Cesar, Cesar, aud deodată, dinspre bucătărie, vocea cavernoasă, răstită, atât de familiară.

Speriat, ca un copil prins săvârșind cine știe ce lucru interzis, închid repede caietul, pun creionul pe masă, ascund caietul sub un maldăr de cărți și mă prefac că sunt absorbit de lectura unui ziar.

Ușa se deschide și în prag apare figura suspicioasă, posomorâtă și belicoasă a Chiarei, nevastă-mea. Doar numele ei îmi pare simpatic, poetic. În rest, Chiara este o femeie mai acră decât o tonă de oțet. Abia se mișcă din pricina unui reumatism nenorocit și suferința asta o înrăiește. Îi răspund cât mai convingător-inocent cu putință:

— Da, mamă...

— Cesar, ți-am spus să te duci după pâine, nu mai avem deloc. De ce nu te-ai dus?! mă pune ea la zid nemiloasă, sigură de culpa mea și de faptul că nu există nicio explicație care m-ar putea disculpa.

— Da, mamă, mă duc imediat, o asigur eu spășit și speriat.

Într-un fel, mi-e teamă de ea, recunosc, am un complex de inferioritate în fața ei, care vine din vinovăție, iar ea îmi cunoaște slăbiciunea și exploatează foarte bine situația.

Îmi pun pardesiul vechi, îmi iau bastonul cu mânerul subțiat de atâta folosire și mă pregătesc de plecare.

Pășesc încet pe scările igrasioase și întunecate ale blocului în care locuim și inima în mine e cât un purice, nu cumva în lipsa mea Chiara să se apuce să-mi cotrobăie prin lucruri și să-mi descopere caietul.

Deja coborâsem un etaj, când nevasta mea îmi strigă de sus cu o voce poruncitoare ca a zeilor severi:

— Vezi, în drum, treci și pe la administratorul de bloc, suntem datori pe trei luni cu întreținerea, vorbește cu el să ne mai amâne, și-a amintit ea în ultima clipă o nouă sarcină pe care trebuie negreșit s-o rezolv.

— Da, mamă, îi răspund eu zelos, plin de supușenie și îmi continui drumul.

Ajung afară și constat că este mai cald decât în casă. Suntem la începutul lui martie, suspendați undeva între iarnă, primăvară și chiar un fel de vară, fiindcă temperatura este mai ridicată decât o arată calendarul. Înaintez pe aleile pârcelețului din fața blocului și mă opresc într-un loc anume. Aici am grijă în fiecare zi să aduc hrană pentru vrăbii. Și acum scot din buzunar pungulița de plastic în care am pregătit boabe de grâu pentru ele. Păsărelele mă cunosc și mă așteaptă. De cum mă zăresc, se adună în stoluri vesel-gălăgioase și se apropie de mine fără pic de teamă. Îmi ciugulesc din palmă. Mă bucur și le las vrăbiilor mai multe grăunțe decât de obicei. Mulțumit, pornesc mai departe pe traseul bine știut.

N-apuc să ies din scuar când își face apariția Dudu, un puști de opt ani, care stă la scara C.

— Domnu Leofu, domnu Leofu, strigă el, bucuros nevoie mare că mă vede.

E și el tot un fel de vrăbiuță. Agitația lui sonoră are efectul scontat: îndată, ca din senin, se ivește o sumedenie de copii

care se îmbulzesc spre mine plini de speranță. Și pentru ei am de fiecare dată ceva ce le place foarte mult, o cutie de jeleuri trase în ciocolată. Copiii se așază la rând și fiecare ia câte o bomboană. Doamna Verdeanu, care stă de vorbă pe alee, la câțiva pași mai încolo, cu doamna Gâdea, exclamă cu duioșie, suficient de tare ca s-o aud eu:

— Ce om, domnu' Cesar, pâinea lui Dumnezeu!

Știu că vecinii au o părere bună despre mine și mai cu seamă doamnele pensionare, care mă simpatizează vădit. Cu ochii mei albaștri, senini, cu pielea mea întinsă, lipsită de riduri și fără umbre, cu părul meu de un alb imaculat, cu hainele mele ieftine, dar totdeauna curate, cu ținuta îngrijită de pensionar care nu-și arată vârsta de peste șaptezeci de ani, las tuturor o impresie excelentă, le trezesc sentimente de deplină încredere.

Că așa stau lucrurile, verific la brutărie, unde vânzătoarea îmi alege cu zâmbetul pe buze cea mai rumenă pâine și verific în biroul administratorului, care îmi acordă încă o amânare la plata întreținerii, aproape scuzându-se că este obligat să încaseze bani de la un om ca mine, atât de cumsecade și cu o pensie probabil neîndestulătoare.

Apoi, fac drumul înapoi spre apartamentul micuț și neprimitor, în care trăiesc alături de Chiara după ce m-am pensionat și am plecat din Capitală. De ce am ales o asemenea locuință modestă și de ce am ales să le dau tuturor impresia de pensionar strâmtorat? Nu, nu banii sunt problema, bani am destui. Pur și simplu, e și aceasta o mască între nenumăratele mele măști, un rol pe care, ciudat, mă fascinează să-l interpretez.

În vestibul, dau cu ochii de soția mea: mă așteaptă neîndurătoare și înfrigurată. Sunt puțin ostenit, dar împăcat, căci toate misiunile primite au fost duse la îndeplinire.

Chiara este ocupată în bucătărie...)

Duminică dimineața. Chiara este ocupată în bucătărie, gătește o supă de legume și pilaf. Eu, după ce am dat cu aspiratorul și am șters praful, am, în fine, un ceas de răgaz, numai și numai pentru mine, pe care îl dedic îndeletnicirii mele celei mai prețioase: însemnările acestea în caietul secret, cu coperte de pânză, albastre. Fenomenul pe care doresc să-l înregistrez astăzi și să-l las mărturie este extrem de important pentru existența mea și sub semnul său trăiesc în vremea din urmă. Povestea a început cu vreo trei ani în urmă, într-o dimineață, când m-am trezit din somn. Toată noaptea avusesem un vis prelung, de o irepresibilă senzație de realitate. Se făcea că mă țineam cu ușurință în văzduh. La un moment dat, brusc, cum înaintam plutind, am trecut pe deasupra unui câmp plin de cadavre. Vederea lor mi-a făcut rău, m-am schimonosit la față și am fost cât pe-acți să mă prăbușesc. Numai că brusc, cum apăruseră, cadavrele acelea triste au dispărut, imaginea de coșmar s-a șters și eu mi-am urmat plutirea lină și fericită. Cunoscuții mei chiar mă vedeau stând în aer, mișcându-mă firesc cam la un metru de la pământ și nu le venea să creadă. Mă ironizau și mă puneau la probe repetate – îmi porunceau să vin jos și să mai încerc o dată să mă ridic, să vedem dacă îmi mai iese figura. Eu mă supuneam, plin de trac reluam iar și iar experimentul și cu fiecare nouă înălțare eram mai sigur pe mine și mă simțeam mai acasă acolo, în văzduh. Mă miram că nu-mi urmează și ei exemplul, era așa de ușor și de plăcut...

În această stare mă găseam atunci când soneria ceasului mi-a întrerupt somnul. M-am dus în baie, eram pe jumătate adormit și mă pregăteam să mă spăl, automat, ca în fiecare dimineață.

Îmi amintesc că eram încă preocupat de ce mi se întâmplase în vis: căutam cumva obscur să prelungesc în vreun fel senzația de plutire. Luând periuța din păhărelul de plastic de pe consolă, am dat cu ochii, în oglindă, de chipul meu și m-am speriat. M-am speriat fiindcă nu m-am recunoscut. Eram eu, dar mai tânăr cu circa zece ani. Nu știam ce să fac. M-am închis în baie, de frică să nu mă zărească Chiara așa: ce-ar fi zis de noua mea înfățișare și, mai ales, cum i-aș fi justificat-o?! Ea chiar a încercat ușa și mi-a strigat bănuitoare: Ce stai atâta acolo? Mă doare stomacul, am improvisat eu o scuză oarecare, și panica mea sporea, căci nu întrezăream nicio soluție.

Așezat pe marginea căzii, mi-a venit ideea că metamorfoza mea fizionomică este strict legată de visul din noaptea aceea. Natura pozitivă a aceluși vis generase miraculoasa transformare fizică. Perfect, dar ce-am să-i spun Chiarei când o să mă descopere cu noua mea față? Acest gând mă tortura. Am tras apa la WC, am deschis robinetul de la chiuvetă și mi-am vârât capul sub jetul rece, parcă sperând că în felul ăsta o să se curețe de pe chipul meu mina întinerită, ca și cum ar fi fost o mască, un machiaj care se ia cu apă.

Îngrijorarea aceasta care mă apăsa a anulat efectul visului și a făcut să îmbătrânesc la loc, surprinzător, în acele minute nesfârșite pe care le-am petrecut ascuns în baie.

Acesta a fost epilogul fericit și așa am putut să mă arăt la față soției mele necruțătoare ca un cerber. Mă simțeam ceva mai tânăr, totuși, dar asta nu se cunoștea cu ochiul liber. Însăși soția mea Chiara, cât este ea de atentă, nu a observat nicio modificare exterioară sau, oricum, nu mi-a comunicat-o, ceea ce, în fond, era tot ce conta.

De atunci însă am început să studiez legătura cauzală dintre visele pozitive și procesul de întinerire biologică.

Și, fără putință de tăgadă, de atunci am înregistrat că făptura mea suportă un proces constant, greu perceptibil pentru alții, dar evident pentru mine, un proces de regenerare complexă – fizică, mentală. Între cauze se numără neapărat, repet, visele pozitive, pe care

am învățat să le aștept și să le chem. Dar sunt și alte pricini, mult mai complicate, ale întineririi. Despre care n-am curaj să vorbesc.

Cert este că, într-un an obișnuit care se scurge, eu întineresc cam cu doi ani de viață: acesta este ritmul, aceasta este unitatea de măsură.

Iar ceea ce se întâmplă cu mine trebuie neapărat pus în relație cu ce i se întâmplă Chiarei. Tot de atunci, într-un an obișnuit, în loc să îmbătrânească cu un an, ea îmbătrânește cu doi sau chiar cu trei ani. Așa se face că ea care, după certificatul de naștere, este mai tânără decât mine, a ajuns acum să fie mai în vârstă decât sunt eu. Curând, dacă timpul se va scurge în același sens și în același ritm pentru ea, și pe dos pentru mine, eu nu voi mai părea soțul ei, ci fiul ei, chiar nepotul ei. Acesta este prețul întineririi mele: pe cât întineresc eu, pe atât îmbătrânește ea. Mă mir cum de nu-și dă seama soția mea Chiara de această derulare a timpului în sens contrar la mine decât la ea, sau, dacă-și dă seama, cum de o acceptă, cum de nu protestează. Lasă chiar impresia că totul e în regulă, că nu observă nimic ciudat, pare să creadă că timpul curge pentru amândoi la fel, în matca lui firească, netulburată. Ceea ce este complet fals. Probabil, complexul meu de dependență, de inferioritate, frica mea de Chiara se explică și așa. Prin faptul că ea admite tăcută ca eu să întineresc și ea să îmbătrânească în locul meu.

Mă uit la ceas: e vremea ca nevasta mea să-și termine treaba în bucătărie și, dintr-un moment în altul, să-și facă apariția și să mă surprindă scriind. Așa că închei pe ziua de astăzi însemnările și mă grăbesc să ascund caietul într-un loc unde nimănui nu i-ar da prin cap să-l caute.

— Cesar, mă aud strigat în secunda următoare și sunt curios ce mai are să-mi reproșeze Chiara, fiindcă sigur are să-mi reproșeze ceva.

— Da, mamă, răspund prompt și sar ca un arc, îndreptându-mă spre bucătărie, de unde vine chemarea.

Arareori mă înșel în privința reacțiilor Chiarei, dar de data asta, sunt obligat să recunosc, m-am înșelat. Chiara nu numai că nu mă ceartă și nici nu-mi cere să execut ceva, ci, culmea, mă consultă într-o chestiune oarecare și se străduiește să se poarte drăguț cu mine:

— Dacă vrei, putem să bem și noi un pahar de bere la prânz, spune ea pe un ton plin de îngăduință, care n-o prinde deloc. Oricum, când dorești, putem mânca, Cesar, masa e gata.

Nu-mi vine să cred că vorbele acestea atât de binevoitoare ies din gura ei, aproape mi-o amintesc pe Chiara de odinioară, din tinerețe, când mă atrăgea și aproape fusesem îndrăgostit de ea; îi iau seama atent, întrebându-mă ce intenții ascunse stau sub noua ei atitudine surprinzătoare.

Și mâncarea i-a ieșit ceva mai bine astăzi, ciorbă de roșii și pilaf, luăm prânzul în tihnă, dacă ar fi mereu așa, Chiara ar fi suportabilă și, cine știe, poate și eu aș fi altul.

Dispoziția pozitivă neobișnuită a soției mele continuă întreaga după-amiază. Ne așezăm în sufragerie, pe canapea, în fața televizorului color, secondhand. Privim imaginile cam șterse, dar de fapt nu urmărim, nu înregistrăm ce vedem, nu ne interesează, televizorul este doar un pretext ca să discutăm pe subiecte mărunte, bătrânește, liniștit. Chiara devine deodată nostalgică, evocă o scenă din liceu, ceva legat de profesoara de franceză, vocea ei se aprinde, învie, este acum tânără, în contrast cu trupul ei slăbit, măcinat de suferința fizică, din ce în ce mai mic, mai ruinat...

Brusc, schimbă subiectul.

— Cesar, ce zi e astăzi? întreabă ea cu un aer rătăcit.

Eu tresar, nu rezist tentației de a o pune la încercare.

— Vineri, spun în mod deliberat greșit și aștept curios reacția ei.

— Aaaa, viiineeri, repetă ea lungind silabele, ca și când ar căuta să-și fixeze exact în minte data, ca altădată să nu se mai încurce.